

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

Ons kenmerk
Z/504859

Plaats
's-Hertogenbosch

op de op 4 mei 2026 ontvangen aanvraag van Woningbouwvereniging Bergopwaarts om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De flora- en fauna-activiteit gaat over de gevolgen ten aanzien van beschermde dier- en/of plantsoorten vanwege de renovatiewerkzaamheden aan diverse woningen aan de Halcamp e.o., postcodegebied 5721 te Asten.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Namens dezen,

ValidSigned door 5.1.2e
op 07-08-2026 namens 5.1.2e

Teammanager Provincie
Omgevingsdienst Brabant Noord
Dit document is digitaal ondertekend.

Besluit

Onderwerp

Op 4 mei 2026 hebben wij van Woningbouwvereniging Bergopwaarts een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan diverse woningen aan de Bokelcamp 1 t/m 7 en 9 t/m 19 (oneven), Halcamp 1 t/m 7, 11 en 15 t/m 23 (oneven), Halcamp 2 t/m 8, 10 en 16 (even) en Havercamp 7, 9 en 10 t/m 16, postcodegebied 5721 te Asten te Asten.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit,

- I. aan Woningbouwvereniging Bergopwaarts, Dunantweg 10, 5751 CB te Deurne, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
  - artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vernielen van nesten van de:
    - **huismus** (*Passer domesticus*);
  - artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk verstoren van de:
    - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
    - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);
  - artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
    - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
    - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);voor de periode van 1 september 2026 tot en met 31 december 2030;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag en de aanvullende gegevens, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van dit besluit;
- III. aan dit besluit voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';
- IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
  - Aanvullend onderzoek ecologie Halcamp e.o. te Asten, 2025-0407, 29 oktober 2025 (hierna: nader onderzoek)
  - Mitigatieplan renovatie Halcamp e.o. te Asten, 2025-1933, 24 april 2026 (hierna: activiteitenplan)
  - Aanvullende gegevens van 28 juli 2026
  - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
  - Bijlage 2: locaties van de maatregelen
  - Bijlage 3: meldingsformulier start handelingen beschermde soorten (zie voorschrift 1)

Disclaimer

Gelet op de locatie is het mogelijk dat verbodsbepalingen van andere soorten of hun leefgebied worden overtreden. Dit kan tijdens of voorafgaand aan de werkzaamheden zijn. Voor deze andere soorten dient dan onderzoek te worden uitgevoerd om aan te tonen dat de activiteiten, zoals beschreven in het activiteitenplan, geen negatieve effecten hebben op deze soorten. Als negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten dient voor deze soorten alsnog een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden.

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit en wordt u door dit besluit rechtstreeks in uw belang getroffen, dan kunt u een bezwaarschrift hiertegen indienen. Dit kan tot 6 weken na de dag van verzending van het besluit. De verzenddatum is terug te vinden in de kennisgeving.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Het besluit treedt in werking de dag na verzending van het besluit. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. De rechter besluit dan of het besluit wordt geschorst.

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor:

<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen van een voorlopige voorziening (griffierecht).

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT	2
PROCEDURELE OVERWEGINGEN	6
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	7
1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET	7
1.1 <i>BESCHERMINGSREGIMES</i>	7
1.2 <i>OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT</i>	7
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP	8
2.1 <i>AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN</i>	8
2.2 <i>ONDERZOEK SOORTEN</i>	8
2.3 <i>MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN</i>	8
2.4 <i>ALTERNATIEVENAFWEGING</i>	9
2.5 <i>BELANG VAN DE AANVRAAG</i>	9
2.6 <i>MAATREGELEN</i>	9
2.7 <i>VOORSCHRIFTEN</i>	15
2.8 <i>STAAT VAN INSTANDHOUDING</i>	20
2.9 <i>VOORZORG ANDERE BESCHERMDE SOORTEN</i>	21
3. CONCLUSIE	21
BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE.....	22
BIJLAGE 2. LOCATIES VAN DE MAATREGELEN	23
BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN	27

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 4 mei 2026 hebben wij van Woningbouwvereniging Bergopwaarts een aanvraag voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g) ontvangen. De aanvraag is op 28 juli 2026 aangevuld.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/504859.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 5.10, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag. De aangevraagde activiteiten gaan over renovatiewerkzaamheden aan diverse woningen aan de Bokelcamp 1 t/m 7 en 9 t/m 19 (oneven), Halcamp 1 t/m 7, 11 en 15 t/m 23 (oneven), Halcamp 2 t/m 8, 10 en 16 (even) en Havercamp 7, 9 en 10 t/m 16, postcodegebied 5721 te Asten. De werkzaamheden aan de woningen bestaan uit een gehele gevel- en dakrenovatie van de woningen: dakisolatie, nieuwe dakpannen en goten, gevelisolatie en opnieuw voegen van gevels. De renovatiewerkzaamheden worden opgestart vanaf januari 2028.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Aanvullend onderzoek ecologie Halcamp e.o. te Asten' en de aanvullingen van 28 juli 2026.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Op 25 februari 2025 heeft een veldbezoek in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Het nader onderzoek naar huismus heeft plaatsgevonden in 2025 volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023). Het nader onderzoek naar gewone dwergvleermuizen en laatvliegers heeft plaatsgevonden in 2025 volgens het Vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus).

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er:

- 1 nestplaats van de huismus
- 1 zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis
- 1 zomerverblijfplaats van de laatvlieger

aanwezig zijn in het plangebied.

Daarnaast zijn er 3 nesten van de huismus buiten, maar in de directe nabijheid van het plangebied waargenomen.

Door de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen van de vleermuizen en de nestplaats van de huismus vernield of beschadigd en worden vleermuizen verstoord.

In het plangebied is een gecombineerd zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze zomer- en paarverblijfplaats is aanwezig onder de kantpan in de noordelijke hoek van het huis aan de Halcamp 8 te Asten. Doordat de spouwmuur na-geïsoleerd wordt gaat de zomer- en paarverblijfplaats verloren. In het plangebied is een zomerverblijfplaats van de laatvlieger aanwezig onder de nokpan bij de zuidelijke gevel van het huis aan Bokelcamp 1 te Asten. Door de dakisolatie gaat de zomerverblijfplaats verloren. De gevels binnen de planlocatie zijn vrijwel allemaal nageïsoleerd. Hierdoor is nauwelijks luchtspouw beschikbaar voor de laatvlieger. Het effect van de werkzaamheden aan de spouwmuur op de laatvlieger is daarom beperkt.

In het plangebied is een nestplaats van de huismus aangetroffen onder de dakgoot aan de voorzijde van het huis aan de Bokelcamp 9 te Asten. Ten gevolge van de werkzaamheden gaat deze nestplaats verloren.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te verlenen.

Werkwijze

Er is onderzocht of de werkzaamheden op een andere wijze kunnen worden uitgevoerd, zodanig dat aantasting van beschermde verblijfplaatsen volledig kan worden voorkomen. Geconcludeerd is dat bij renovatie- en isolatiewerkzaamheden aan bestaande bebouwing directe ingrepen aan dak- en gevelconstructies onvermijdelijk zijn. Alternatieve technieken die hetzelfde isolatieniveau en duurzaamheidsdoel behalen zonder ingrepen aan deze bouwdelen zijn niet beschikbaar. Wel worden mitigerende maatregelen toegepast om effecten te beperken, maar een volledig effectvrije uitvoering is niet haalbaar.

Locatie

Het project is locatiegebonden, omdat het betrekking heeft op bestaande woningen op hun huidige plek. Verplaatsing van de werkzaamheden naar een andere locatie is feitelijk en juridisch niet mogelijk, aangezien daarmee het projectdoel – het verbeteren van de woonkwaliteit en verduurzaming van deze specifieke woningen – niet wordt gerealiseerd. Daarnaast heeft Bergopwaart een woonwensenonderzoek uitgevoerd waaruit blijkt dat bewoners met name klachten ervaren over tocht en vocht vanwege het enkelglas dat aanwezig is. Daarnaast wordt verbetering van de isolatie regelmatig als wens benoemd. Gezien dit wensen zijn van de huidige bewoners van de woningen binnen de planlocatie, kunnen isolatiewerkzaamheden niet op een andere locatie worden uitgevoerd. Het project is derhalve locatiegeboden.

Planning

Er is onderzocht of werkzaamheden in een andere periode kunnen worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Hoewel planning kan worden geoptimaliseerd om verstoring te beperken, kan daarmee niet volledig worden voorkomen dat verblijfplaatsen tijdelijk of permanent worden aangetast. Aanpassing van de planning leidt daarom niet tot het bereiken van het projectdoel zonder effect op beschermde soorten.

Inrichting

Omdat het gaat om renovatie van bestaande bebouwing, biedt een alternatieve ruimtelijke inrichting geen reëel alternatief. De fysieke structuur van de woningen en hun bouwkundige opzet laten geen zodanige herinrichting toe dat het projectdoel wordt behaald zonder ingrepen aan de relevante bouwdelen.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag zijn de belangen voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te verlenen.

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van de belangen volksgezondheid, openbare veiligheid en dwingende redenen van groot openbaar belang zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, onder b en 8.74k, eerste lid, onder b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Het renoveren en isoleren van bestaande woningen, waaronder dak- en spouwmuurisolatie, dient een zwaarwegend algemeen belang op het gebied van volksgezondheid. Slecht geïsoleerde woningen gaan vaak gepaard met koude, tocht, vochtproblemen en schimmelvorming, wat aantoonbaar kan leiden tot gezondheidsklachten zoals luchtwegaandoeningen, allergieën, reumatische klachten en een verhoogd risico op infecties (Fisk et al., 2008; Mendell et al., 2011; RIVM, 2012). Met name kwetsbare groepen, zoals ouderen, kinderen en mensen met een chronische aandoening, ondervinden hiervan disproportioneel negatieve effecten. De Omgevingswet en het daarop gebaseerde Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) stellen expliciet eisen aan de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van bouwwerken. Het Bbl schrijft voor dat gebouwen moeten voldoen aan minimumeisen ten aanzien van gezondheid, energiezuinigheid en bruikbaarheid, waaronder voldoende bescherming tegen vocht, kou en schadelijke binnenmilieu-omstandigheden. Het verbeteren van de thermische schil van woningen door dak- en spouwmuurisolatie draagt rechtstreeks bij aan het realiseren van deze wettelijke doelstellingen. Daarnaast sluit woningisolatie aan bij de bredere wettelijke taak van overheden om te zorgen voor een gezonde fysieke leefomgeving, zoals vastgelegd in de Omgevingswet. Het verbeteren van wooncomfort en binnenklimaat vermindert gezondheidsrisico's, verlaagt energiearmoede en draagt bij aan het voorkomen van sociale en medische problematiek. Daarmee wordt niet alleen het individuele belang van bewoners gediend, maar ook het collectieve belang van de volksgezondheid. Het renoveren van woningen door middel van dak- en spouwmuurisolatie kan daarom worden aangemerkt als een maatschappelijk noodzakelijke maatregel die voortvloeit uit wettelijke verplichtingen en beleidsdoelen op het gebied van gezondheid en leefomgeving. Deze ingrepen zijn gericht op het duurzaam verbeteren van de woonkwaliteit en het voorkomen van gezondheidsklachten op zowel korte als lange termijn. Hierdoor zijn woningrenovaties, en in het bijzonder isolatiemaatregelen aan dak en spouwmuur, wettelijk gerechtvaardigd en noodzakelijk vanuit het oogpunt van volksgezondheid, en passen binnen de doelen en zorgplichten van de geldende wet- en regelgeving.

De renovatie en verduurzaming van bestaande woningen, waaronder dak- en spouwmuurisolatie, kan worden aangemerkt als een project dat wordt uitgevoerd in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid en andere dwingende redenen van groot openbaar belang, zoals bedoeld in artikel 16 van de Habitatrichtlijn. Vleermuizen zijn strikt beschermde soorten onder deze richtlijn, maar de regelgeving biedt ruimte voor afwijking van verbodsbepalingen wanneer aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan. Dak- en spouwmuurisolatie dragen wezenlijk bij aan het verbeteren van de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid van woningen. Slecht geïsoleerde woningen vergroten het risico op koude, vocht en schimmel, wat leidt tot gezondheidsklachten en een verhoogde druk op de zorg. Daarnaast verminderen isolatiemaatregelen energieverbruik en energiearmoede, en dragen zij bij aan een veilige en duurzame woonomgeving. Deze belangen overstijgen het individuele woningniveau en raken het collectieve maatschappelijke belang. Ook in het kader van klimaat- en energiedoelstellingen vormt woningisolatie een essentieel instrument. Het reduceren van energieverbruik en CO₂-uitstoot is noodzakelijk om nationale en Europese klimaatdoelen te behalen en draagt bij aan een toekomstbestendige leefomgeving. De grootschalige verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, in dit geval renoveren van energielabel C naar energielabel A+ ,is daarmee een structurele maatschappelijke opgave die niet of nauwelijks kan worden gerealiseerd zonder ingrepen aan daken en gevels, waar vleermuizen verblijfplaatsen kunnen hebben. De renovatieactiviteiten worden uitgevoerd met inachtneming van het zorgvuldigheidsbeginsel, waarbij negatieve effecten op vleermuizen zoveel mogelijk worden voorkomen, beperkt of gemitigeerd.

Indien verblijfplaatsen worden aangetast, worden passende mitigerende en compenserende maatregelen getroffen om de functionaliteit van het leefgebied te behouden. Daarmee blijft de gunstige staat van instandhouding van de betrokken vleermuissoorten gewaarborgd. Gelet op het ontbreken van reële alternatieven voor het behalen van de gezondheids-, veiligheids- en klimaatdoelstellingen zonder deze ingrepen, en gezien het zwaarwegende maatschappelijke belang, kan renovatie met dak- en spouwmuurisolatie worden aangemerkt als een dwingende reden van groot openbaar belang in de zin van de Habitatrichtlijn. Woningrenovatie ten behoeve van isolatie kan worden gerechtvaardigd op grond van groot openbaar belang, mits wordt voldaan aan de voorwaarden van noodzaak, proportionaliteit, het ontbreken van alternatieven en het treffen van adequate mitigerende maatregelen voor vleermuizen.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 2) en de aanvullende gegevens van 28 juli 2026 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Huisumus

Tijdelijke voorzieningen

- Voor de huismus worden 2 tijdelijke nestkasten geplaatst.
- De tijdelijke nestkasten zijn van het type Vivara Pro NK MU 06 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit.
- De voorzieningen hebben een binnenruimte van 22 bij 17 bij 12 centimeter en een invliegopening met een diameter van 3,4 centimeter.
- De 2 tijdelijke huismusvoorzieningen zijn op 3 april 2026 gerealiseerd aan de zuidgevel van Kesselcamp 40.
- De voorzieningen zijn geplaatst aan gebouwen in de directe omgeving van de huidige nestlocatie.
- De voorzieningen zijn geplaatst binnen maximaal 200 meter van de huidige nestlocatie, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- In de directe omgeving van de tijdelijke voorzieningen is voldoende functioneel leefgebied aanwezig, waaronder foerageermogelijkheden, jaarrond groen, groene tuinen en dekking tegen roofdieren.
- De kasten zijn geplaatst op de zuidgevel, waar sprake is van schaduwwerking door aanwezige jaarrond groene structuren. Daardoor hangen de kasten niet de hele dag in de volle zon en wordt oververhitting voorkomen.
- De openingen van de voorzieningen zijn minimaal 50 centimeter uit elkaar geplaatst.
- De voorzieningen zijn geplaatst op minimaal 3 meter hoogte en op een locatie met voldoende veiligheid tegen predatoren.
- Voor de huismus geldt een minimale gewenningsperiode van 3 maanden.
- De tijdelijke voorzieningen worden in april gerealiseerd. Daarmee is de gewenningsperiode voorafgaand aan het ongeschikt maken doorlopen.
- Voor het verwijderen van de tijdelijke huismuskasten wordt opnieuw de minimale gewenningsperiode in acht genomen.

Ongeschikt maken

- Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden de daken onder begeleiding van een ecooloog ongeschikt gemaakt voor de huismus.

- Het ongeschikt maken gebeurt door het plaatsen van borstels in de dakgoten.
- Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd om te voorkomen dat huismussen tijdens de uitvoering aanwezig zijn in de daken.
- Het ongeschikt maken vindt plaats buiten het broedseizoen van de huismus; deze loopt van 1 maart tot en met 31 augustus.
- Omdat ook vleermuizen aanwezig zijn binnen het plangebied, wordt het ongeschikt maken van de huismus gecombineerd met het ongeschikt maken voor vleermuizen.
- Het ongeschikt maken vindt daarom plaats in de periode van 1 september tot en met 15 oktober.
- Het ongeschikt maken wordt uitgesteld bij een vorstperiode van minimaal 5 aaneengesloten dagen met een dag- en nachttemperatuur onder het vriespunt.
- Ook bij andere omstandigheden die uitstel van de werkzaamheden rechtvaardigen, wordt het ongeschikt maken uitgesteld tot gunstigere omstandigheden.
- Tijdens strenge winterse omstandigheden, zoals strenge vorst, storm of zware regenval, worden geen werkzaamheden aan het dak uitgevoerd.

Permanente voorzieningen

- Voor de huismus worden 2 permanente voorzieningen gerealiseerd in de gevels van de te renoveren woningen.
- De permanente voorzieningen zijn van het type Vivara Pro NK MU 06 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit.
- De voorzieningen worden gerealiseerd op de noordgevel, zodat geen sprake is van oververhitting in de zomerperiode.
- De voorzieningen hebben een minimaal broedoppervlak van 12,5 bij 12,5 centimeter.
- In de directe omgeving van de permanente voorzieningen blijft voldoende functioneel leefgebied aanwezig.
- De voorzieningen worden niet in de volle zon op het zuiden geplaatst, om oververhitting te voorkomen.
- Als meerdere voorzieningen bij elkaar worden geplaatst, worden de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar geplaatst.
- De voorzieningen worden geplaatst op minimaal 3 meter hoogte en op een locatie met voldoende veiligheid tegen predatoren.
- De groenstructuren die onderdeel zijn van het functioneel leefgebied van de huismus blijven behouden.

Gewone dwergvleermuis

Tijdelijke voorzieningen

- Er zijn 4 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst.
- De tijdelijke vleermuiskasten zijn van het type Vivara Pro VK WS 01/10 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit.
- De kasten zijn gerealiseerd op minimaal 4 meter hoogte en hebben een vrije in- en uitvliegroute.
- De voorzieningen zijn geplaatst binnen maximaal 200 meter van de huidige vleermuisverblijfplaats.
- De voorzieningen zijn geplaatst op locaties met voldoende veiligheid tegen predatoren en minimale verstoring door kunstlicht.
- Voor de zomer- en paarverblijfplaats geldt een minimale gewenningsperiode van 3 maanden.
- De tijdelijke voorzieningen zijn in april 2026 gerealiseerd. Daarmee is de gewenningsperiode voorafgaand aan het ongeschikt maken doorlopen.

- Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen gebeurt onder begeleiding van een ecooloog.
- Voor het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten wordt opnieuw de minimale gewenningsperiode in acht genomen.

Permanente voorzieningen

- Voor de gewone dwergvleermuis worden 4 permanente vleermuisvoorzieningen gerealiseerd.
- De permanente voorzieningen zijn van het type Vivara Pro IB VL 06 en 07 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit.
- De voorzieningen worden ingebouwd in de gevels van de te renoveren woningen.
- Om het microklimaat van de huidige verblijfplaats zoveel mogelijk na te bootsen, worden de permanente voorzieningen op dezelfde gevel en dezelfde oriëntatie als de huidige verblijfplaats geplaatst.
- De minimale afmeting van de voorzieningen zijn 15 centimeter breed, 80 centimeter hoog en 2 centimeter diep.
- De voorzieningen worden geplaatst op minimaal 4 meter hoogte en bij voorkeur hoger dan 5 meter.
- De voorzieningen hebben een vrije in- en uitvliegroute.
- De voorzieningen worden geplaatst op locaties met voldoende veiligheid tegen predatoren en minimale verstoring door kunstlicht.

Laatvlieger

Uitwijkmogelijkheden

- Er wordt tijdens de werkzaamheden geborgd dat voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn in woningen in de directe omgeving van de planlocatie (zie bijlage 2, figuur 8).
- Binnen een straal van 200 meter van de planlocatie zijn veel vergelijkbare woningen aanwezig met gemetselde muren met luchtspouw en een zadeldak met dakpannen, waarbij vleermuizen toegang hebben tot het dak. Er zijn 40 tot 45 woningen met kopgevel aanwezig die potentieel geschikt kunnen zijn als uitwijkmogelijkheid voor de laatvlieger.
- Deze woningen zijn gebouwd in de jaren '70 tot '90. In deze periode werden woningen veelal gebouwd met een spouwmuur, vaak met isolatie in de luchtspouw. Ook bieden deze woningen vergelijkbare openingen tot de dakruimtes als de te renoveren woningen.
- Omdat het particuliere woningen betreft, kan niet worden gegarandeerd dat bij alle woningen geen spouw- of dakrenovatie heeft plaatsgevonden. Er zijn echter voldoende potentieel geschikte woningen aanwezig om als uitwijkmogelijkheid voor de laatvlieger te dienen.
- Daarnaast worden 4 tijdelijke gevelbetimmeringen geplaatst binnen 200 meter van de verblijfplaats. Deze voorzieningen zijn van het type Unitura VMN1 en worden op maat gemaakt voor de laatvlieger.
- De voorzieningen hebben tussenruimtes van minimaal 2,5 tot 3 centimeter, zodat een grotere vleermuis als de laatvlieger hierin kan verblijven.
- De tijdelijke VMN1-voorzieningen zijn opgehangen op 20 mei 2026.
- Voor een zomerverblijfplaats van de laatvlieger geldt een gewenningsperiode van 3 maanden in de actieve periode. Deze gewenningsperiode is doorlopen op 20 augustus 2026.

Permanente voorzieningen

- De dakruimte wordt voor de laatvlieger beschikbaar gemaakt door hoge panlatten te plaatsen.
- Onder de dakpannen wordt een ruimte van minimaal 2,5 tot 3 centimeter gerealiseerd.
- De kantpannen worden circa 2,5 tot 3 centimeter kierend aangebracht, zodat de laatvlieger toegang heeft tot de dakruimte.
- In de nok van de gevel wordt isolatiemateriaal naar beneden gedrukt, zodat ruimte ontstaat voor de laatvlieger om in de gevel te verblijven.

- Hierbij wordt 1 meter naar beneden vrijgehouden voor de laatvlieger.
- In de gevel worden spouwborstels aangebracht, zodat isolatiemateriaal niet terug naar boven kan verplaatsen.
- De luchtspouw wordt toegankelijk gemaakt via 2 entreestenen van het type Unitura VMPPM4.
- De entreestenen hebben een entree van 32 millimeter hoog en 170 millimeter breed.
- De gevel is aan de bovenzijde open, zodat de laatvlieger zich intern kan verplaatsen van de gevel naar de dakruimte of overstekvoorziening.
- Daarnaast worden 4 dakoverstekvoorzieningen van het type Unitura VML1 toegepast.
- De VML1-voorzieningen hebben tussen de lagen een ruimte van circa 3 centimeter.
- Aan de achterzijde van de VML1, aan de gevelzijde, wordt een opening gemaakt met een diameter van 3 centimeter.
- Via deze opening kan de laatvlieger zich intern verplaatsen naar de gevel of dakruimte.
- De invliegopeningen worden gemaakt op locaties waar de huidige invliegopening aanwezig is, zodat de laatvlieger de verblijfplaats makkelijker kan terugvinden.
- De nokvoorziening wordt ongeveer 1 meter hoog en heeft een breedte van maximaal 3,4 meter.
- De voorzieningen worden met elkaar verbonden, zodat de laatvlieger zich intern en veilig kan verplaatsen naar een geschikte verblijfslocatie.

Ongeschikt maken verblijfplaatsen laatvlieger en gewone dwergvleermuis

Ongeschikt maken

- De verblijfplaatsen van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis worden onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog ongeschikt gemaakt.
- Het ongeschikt maken vindt plaats in de periode van 1 september tot en met 15 oktober.
- Het ongeschikt maken gebeurt met exclusion flaps van het type Unitura EF3.
- De aanwezige openingen worden afgedicht met weringsborstels, rondschuim of ander geschikt materiaal.
- De exclusion flaps zorgen ervoor dat vleermuizen het gebouw nog wel kunnen verlaten, maar niet meer kunnen terugkeren.
- De voorzieningen voor het ongeschikt maken worden minimaal 3 aaneengesloten dagen ingezet.
- Er wordt geen gebruikgemaakt van folie, netten of purschuim.
- Het ongeschikt maken vindt alleen plaats bij een temperatuur van minimaal 8 °C bij zonsondergang, maximaal windkracht 4 Beaufort en maximaal lichte regen.
- Tussen het ongeschikt maken en de uitvoering van de renovatie wordt een controlebezoek uitgevoerd.
- Het controlebezoek vindt 3 dagen na het ongeschikt maken plaats.
- Het controlebezoek wordt uitgevoerd tijdens een avondbezoek vanaf zonsondergang of tijdens een ochtendbezoek tot zonsopkomst.
- Het controlebezoek wordt uitgevoerd bij een temperatuur van minimaal 8 °C bij zonsondergang, maximaal windkracht 4 Beaufort en maximaal lichte regen.
- De werkzaamheden mogen pas starten nadat met het controlebezoek is vastgesteld dat er geen vleermuizen meer in de bebouwing aanwezig zijn.

Afwijking Kennisdocument

Afwijking hoeveelheid voorzieningen gewone dwergvleermuis

Het Kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024) stelt dat, indien niet met zekerheid kan worden vastgesteld dat een paarverblijfplaats tevens als zomerverblijfplaats wordt gebruikt, dient te worden uitgegaan van afzonderlijke verblijfplaatsen. Daarom dient ervan uitgegaan te worden dat er 1 zomerverblijfplaats en 1 paarverblijfplaats aanwezig zijn binnen het plangebied. Aangezien er in de aanvraag wordt uitgegaan van 1 zomer- en paarverblijfplaats binnen het plangebied, en niet is

onderbouwd waarom het geen losse verblijfplaatsen betreft, wordt er afgeweken van het Kennisdocument.

Deze afwijking wordt niet gevolgd. Om ervoor te zorgen dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, dienen er aanvullende tijdelijke en permanente maatregelen gerealiseerd te worden. Dit wordt geborgd door het opnemen van aanvullende voorschriften (zie hoofdstuk 2.7 'Voorschriften').

De locaties van de voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zo dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 2) en de aanvullende gegevens van 28 juli 2026.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor vergunning is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controlerende en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van

---

¹ Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.

9. De vergunninghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de vergunning, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

Deze specifieke voorschriften gaan voor op de algemene voorschriften, waaronder het activiteitenplan. Indien de specifieke voorschriften afwijken van de voorgestelde maatregelen/aanpak in het activiteitenplan, gaan de specifieke voorschriften voor.

Ongeschikt maken

11. Alle mogelijke invliegopeningen in de bebouwing binnen het plangebied dienen ongeschikt gemaakt te worden.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat alle gebouwen binnen het plangebied ongeschikt worden gemaakt voor vleermuizen en huismus. In het activiteitenplan is aangegeven dat de aangetroffen verblijfplaatsen ongeschikt worden gemaakt. Enkel het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen is niet voldoende, aangezien laatvliegers en gewone dwergvleermuizen een netwerk aan verblijfplaatsen kan hebben binnen een bepaald gebied.

12. Ongeschikt maken dient, gezien de gelijkwaardige geschiktheid van de bebouwing voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en huismus, enkel plaatsvinden buiten de kwetsbare winterperiode van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger, en buiten het broedseizoen van de huismus. Dit betekent dat het ongeschikt maken van de bebouwing alleen is toegestaan in de periode van 1 september tot en met 31 oktober. Daarbij geldt het volgende:
  - Het ongeschikt maken in september mag pas gebeuren nadat door een bevoegd ecoloog geconstateerd is dat de nesten van de huismussen zijn verlaten en er geen jongen of eieren meer in het nest aanwezig zijn.
  - Ongeschikt maken in de periode van 15 tot en met 31 oktober is enkel toegestaan, indien dit ecologisch is onderbouwd in relatie tot het seizoensverloop en de weersomstandigheden. Er dient onderbouwd te worden dat vleermuizen nog voldoende actief zijn om hun verblijfplaats te verlaten. Deze onderbouwing dient te worden vastgelegd in het logboek.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de nest- en verblijfplaatsen in de juiste periode ongeschikt worden gemaakt. Volgens de betreffende Kennisdocumenten mag er gedurende deze kwetsbare periodes niet ongeschikt gemaakt worden. Middels dit voorschrift wordt geborgd dat individuen niet indirect of direct gedood of verwond raken als gevolg van het ongeschikt maken in de onjuiste periode.

13. Het is niet toegestaan nestplaatsen van de huismus ongeschikt te maken op dagen met:
  - Winterse neerslag: (natte) sneeuw, hagel of ijzel;
  - Vorst (temperaturen onder 0,0°C);
  - Verwachte nachtvorst en/of winterse meerslag op een of meer van de 3 daaropvolgende dagen (volgens KNMI of gelijkwaardig weerinstituut).

Bij genoemde omstandigheden moeten de werkzaamheden worden uitgesteld totdat deze niet langer van toepassing zijn.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de huismussen onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.

14. Wanneer een opening direct wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In

het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de vleermuizen hun verblijfplaats altijd kunnen verlaten via een exclusion voorziening nadat de verblijfplaatsen ontoegankelijk zijn gemaakt. Volgens de maatregelen worden exclusion voorzieningen toegepast, maar er wordt niet duidelijk gemaakt of ook elke mogelijke invliegopening wordt voorzien van een exclusion voorziening.

15. Bij het ongeschikt maken van de kantpannen voor de huismus dient voorkomen te worden dat vleermuizen worden opgesloten. Daarom dient er elke 2 meter een exclusion voorziening geplaatst te worden.

Dit voorschrift is opgenomen omdat vleermuizen ook via de kantpannen in- en uit een verblijfplaats kunnen vliegen. Wanneer deze ongeschikt gemaakt worden voor de gierzwaluw en de huismus, kunnen vleermuizen worden opgesloten in de verblijfplaats en daardoor kunnen ze worden gedood als er geen andere uitvliegopeningen meer beschikbaar zijn.

Controlerende

16. De controlerende dient te voldoen aan het volgende:

- Doordat er een laatvlieger is vastgesteld dient de controlerende 's avonds uitgevoerd te worden.
- Tussen het ongeschikt maken en de controlerende dienen minimaal 3 nachten met gunstige weersomstandigheden te zitten. Onder gunstige weersomstandigheden wordt verstaan dat gedurende de eerste twee uur na zonsondergang wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in het Vleermuisprotocol 2021 voor het uitvoeren van onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Op deze manier wordt geborgd dat vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.
- De controlerende dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis uit het Vleermuisprotocol 2021. Met uitzondering van de neerslag; tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn.
- Er kan pas gestart worden met de werkzaamheden nadat de bebouwing natuurvrij is verklaard door de ecooloog.
- In het logboek dient het volgende te worden vastgelegd:
  - i. hoe en wanneer de bebouwing natuurvrij is verklaard;
  - ii. op welke wijze de controlerende is uitgevoerd;
  - iii. de resultaten van de controlerende;
  - iv. de datum, tijd, aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controlerende.

Bovenstaande voorschriften over de controlerende zijn opgenomen om te borgen dat de controlerende op de juiste wijze wordt uitgevoerd. Hiermee wordt geborgd dat er geen vleermuizen worden gemist, zodat vleermuizen niet worden gedood of verwond.

Alternatieve voorzieningen huismus

17. De tijdelijke en permanente voorzieningen voor de huismus mogen niet te heet worden in de zon. Ze dienen tussen 09:00 en 19:00 uur in de schaduw te hangen, of op een noord- of oostgevel geplaatst te zijn.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat de nestkasten te heet worden, waardoor de eieren niet uit kunnen komen en jongen dood kunnen gaan.

Alternatieve voorzieningen laatvlieger en gewone dwergvleermuis

18. De nokvoorziening voor de laatvlieger dient een functionele verblijfsruimte te hebben van minimaal 2,5 m². De voorziening dient zodanig te worden uitgevoerd dat deze duurzaam toegankelijk en geschikt is voor de laatvlieger.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de nokvoorziening voldoende omvang heeft om functioneel te zijn als verblijfplaats voor de laatvlieger. In de maatregelen is opgenomen dat de nokvoorziening ongeveer 1 meter hoog wordt en een breedte heeft van maximaal 3,4 meter. Met dit voorschrift wordt geborgd dat de voorziening, ongeacht de exacte uitvoering, minimaal 2,5 m² functionele verblijfsruimte biedt.

19. Voor de laatvlieger dienen in totaal minimaal 2 volledige woningblokken geschikt en functioneel beschikbaar te worden gemaakt conform de in de maatregelen beschreven werkwijze. Dit betekent dat minimaal 4 kopgevels en de bijbehorende dakvlakken toegankelijk en geschikt dienen te zijn voor de laatvlieger. De voorzieningen bij het tweede woningblok dienen op dezelfde wijze te worden gerealiseerd als de voorzieningen die in de maatregelen zijn voorgesteld voor het eerste woningblok. Dit betekent dat ook bij het tweede woningblok verblijfsmogelijkheden dienen te worden gerealiseerd in het dakvlak, de spouw en het dakoverstek, met een interne verbinding tussen deze verblijfsonderdelen.
20. Per woningblok dient de laatvlieger zich intern te kunnen verplaatsen tussen de kopgevels en de spouw, zodat kan worden gewisseld tussen verschillende microklimaten. De voorzieningen dienen duurzaam functioneel te blijven en mogen niet worden onderbroken door bijvoorbeeld isolatiemateriaal.
21. De uitvoering en locaties van de geschikte woningblokken dienen te worden vastgelegd in het logboek en het ecologisch werkprotocol.

Voorschrift 19 tot en met 21 zijn opgenomen om te borgen dat er voldoende permanente verblijfsmogelijkheden voor de laatvlieger beschikbaar blijven. In de aangeleverde stukken worden maatregelen voorgesteld op 1 woningblok met 2 kopgevels. Door minimaal 2 volledige woningblokken geschikt te maken, ontstaan minimaal 4 kopgevels met bijbehorende dakvlakken die door de laatvlieger kunnen worden gebruikt. Hiermee wordt beter aangesloten bij de compensatiefactor 4 uit het Kennisdocument Laatvlieger (BIJ12, 2025) en wordt meer variatie geboden in ligging, oriëntatie en microklimaat. Omdat het tweede woningblok op dezelfde wijze moet worden ingericht als het eerste woningblok, wordt geborgd dat ook daar sprake is van vergelijkbare verblijfsmogelijkheden en interne verplaatsingsmogelijkheden.

22. Voor de gewone dwergvleermuis dienen minimaal 8 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen te worden gerealiseerd die geschikt zijn als zomer- en/of paarverblijfplaats. De tijdelijke voorzieningen dienen te voldoen aan de eisen uit het Kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024) en dienen tijdig aanwezig te zijn, zodat de vereiste gewenningsperiode volledig is doorlopen voordat de aangetroffen verblijfplaatsen worden aangetast.

23. Er dienen minimaal 8 permanente alternatieve verblijfplaatsen te worden gerealiseerd die geschikt zijn als zomer- en/of paarverblijfplaats. De permanente voorzieningen dienen duurzaam geschikt te zijn voor de gewone dwergvleermuis en te voldoen aan de eisen uit het Kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024).
24. De tijdelijke en permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dienen verspreid te worden gerealiseerd over minimaal 2 verschillende geveloriëntaties, met maximaal 3 voorzieningen per geveloriëntatie. Niet alle permanente voorzieningen mogen op dezelfde gevel of geveloriëntatie worden geplaatst.

Deze voorschriften zijn opgenomen omdat onvoldoende is onderbouwd dat de aangetroffen zomer- en paarfunctie als 1 verblijfplaats kunnen worden beoordeeld. Er is niet vastgesteld dat de gewone dwergvleermuisen via dezelfde invliegopening zijn in- of uitgevlogen. Het Kennisdocument gewone dwergvleermuis stelt dat wanneer het niet zeker is dat een paarverblijfplaats tevens als zomerverblijfplaats wordt gebruikt, er uitgegaan dient te worden van afzonderlijke verblijfplaatsen. Daarom wordt uitgegaan van 1 zomerverblijfplaats en 1 paarverblijfplaats. Volgens het Kennisdocument gewone dwergvleermuis geldt een compensatiefactor van 4 alternatieve verblijfplaatsen per aangetaste verblijfplaats. Daarom zijn minimaal 8 tijdelijke en 8 permanente voorzieningen nodig. Daarnaast is spreiding over minimaal 2 geveloriëntaties nodig om voldoende variatie in microklimaat te borgen. Daarmee wordt voorkomen dat alle permanente voorzieningen op 1 gevel of geveloriëntatie worden geconcentreerd.

Verwijderen tijdelijke voorzieningen

25. Alle tijdelijke voorzieningen dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente voorzieningen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes voor de soort en functie conform de betreffende Kennisdocumenten van de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de huismus.
26. Het eventueel verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger dient plaats te vinden buiten de kwetsbare winterperiodes, in de periodes april tot en met oktober.
27. Het eventueel verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de huismus dient plaats te vinden buiten de broedperiode (de broedperiode loopt van 1 maart tot 1 oktober) en buiten een vorstperiode. De kwetsbare broedperiode kan eerder starten of langer doorlopen als gevolg van de weersomstandigheden en het seizoenverloop.
28. Het eventueel verwijderen van tijdelijke voorzieningen dient plaats te vinden binnen de vergunningsperiode.
29. Voor het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient gecontroleerd te worden of de voorziening 'leeg' is. De kasten mogen alleen verwijderd worden op het moment dat er geen soorten aanwezig zijn in de kast.

Deze voorschriften zijn opgenomen om te borgen dat de tijdelijke voorzieningen op de juiste wijze en in de juiste periode eventueel worden verwijderd, en dat dit binnen de vergunningsperiode gebeurt.

2.8 Staat van instandhouding

Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger niet in het geding. Dit omdat voor, tijdens en na de werkzaamheden maatregelen worden getroffen.

2.9 Voorzorg andere beschermde soorten

Gelet op de locatie is het mogelijk dat verbodsbepalingen van andere soorten of hun leefgebied worden overtreden. Dit kan tijdens of voorafgaand aan de werkzaamheden zijn.

Er is geen onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de meervleermuis. In de quickscan is geconstateerd dat onderzoek naar deze soort niet in het plangebied voorkomt vanwege de afwezigheid van groot oppervlaktewater in de omgeving en het plangebied buiten bekende verspreiding ligt. Echter, de koloniekkaart meervleermuis (28 februari 2025) laat zien dat Asten aan een belangrijke migratieroute ligt en binnen de potentiële verspreiding van een mannenkolonie ligt. De bezoeken in het kader van het aanvullend onderzoek naar vleermuizen vielen qua tijd buiten de tijdsbegrenzing van onderzoek naar kraam- en satellietverblijven van de meervleermuis.

In het geval dat er verbodsbepalingen van andere soorten worden overtreden, mogen de activiteiten niet plaatsvinden. Als er andere soorten worden aangetroffen, moet eerst een ecologisch onderzoek uitgevoerd worden. Dan kan worden nagegaan of er sprake is van een overtreding van een verbodsbepaling en of hiervoor een nieuwe omgevingsvergunning moet worden aangevraagd in aanvulling op deze omgevingsvergunning. Daarnaast geldt in alle gevallen de zorgplicht ten aanzien van alle beschermde soorten en handelingen, ook voor zover de omgevingsvergunning hierop niet toeziet.

3. Conclusie

De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger en beschreven activiteiten verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie

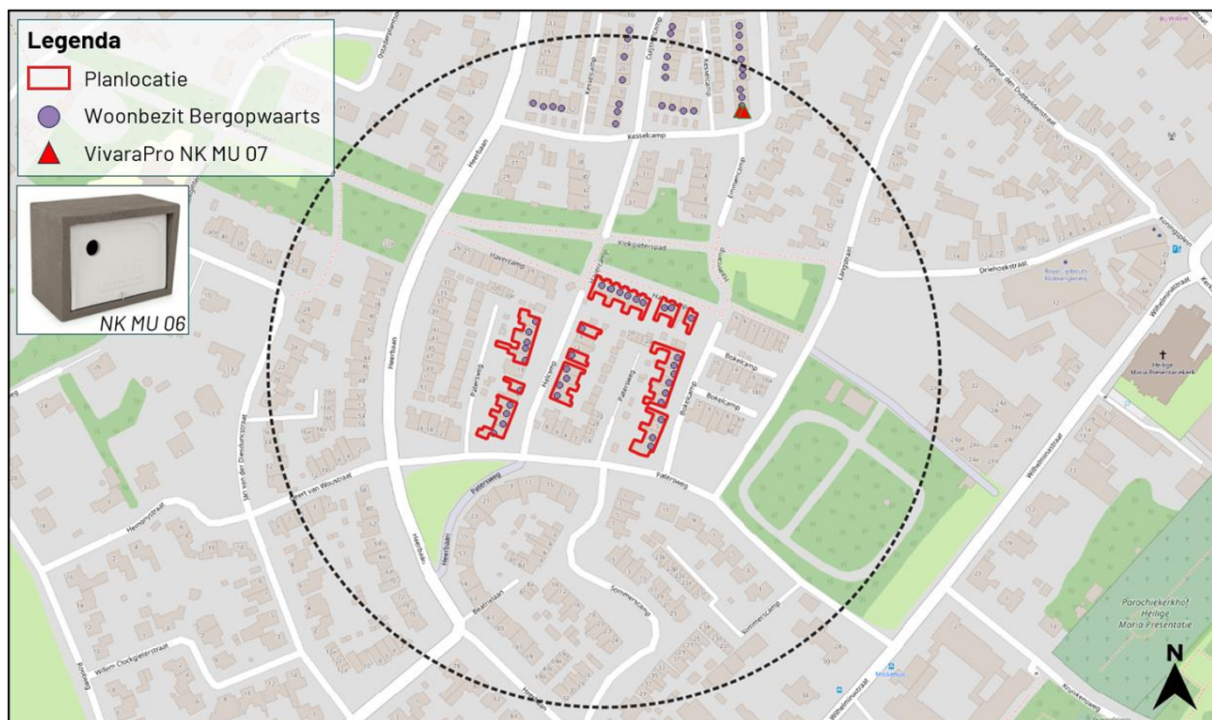

Figuur 1. Locatie te renoveren bebouwing aan de Halcamp e.o. te Asten. De activiteiten vinden plaats binnen de rood omlijnde gebieden.

Tabel 1 Specificering van de te renoveren woningen aan de Halcamp e.o. te Asten.

Woonblok	Adressen	Aantal woningen
1	Bokelcamp 1 t/m 7 (oneven)	4
2	Bokelcamp 9 t/m 19 (oneven)	6
3	Halcamp 1 t/m 7 en 11 (oneven)	5
4	Halcamp 15 t/m 23 (oneven)	5
5	Halcamp 2 t/m 8 (even)	4
6	Halcamp 10 en 16 (even)	2
7	Havercamp 7, 9 en 10	3
8	Havercamp 11 t/m 16	6

Bijlage 2. Locaties van de maatregelen

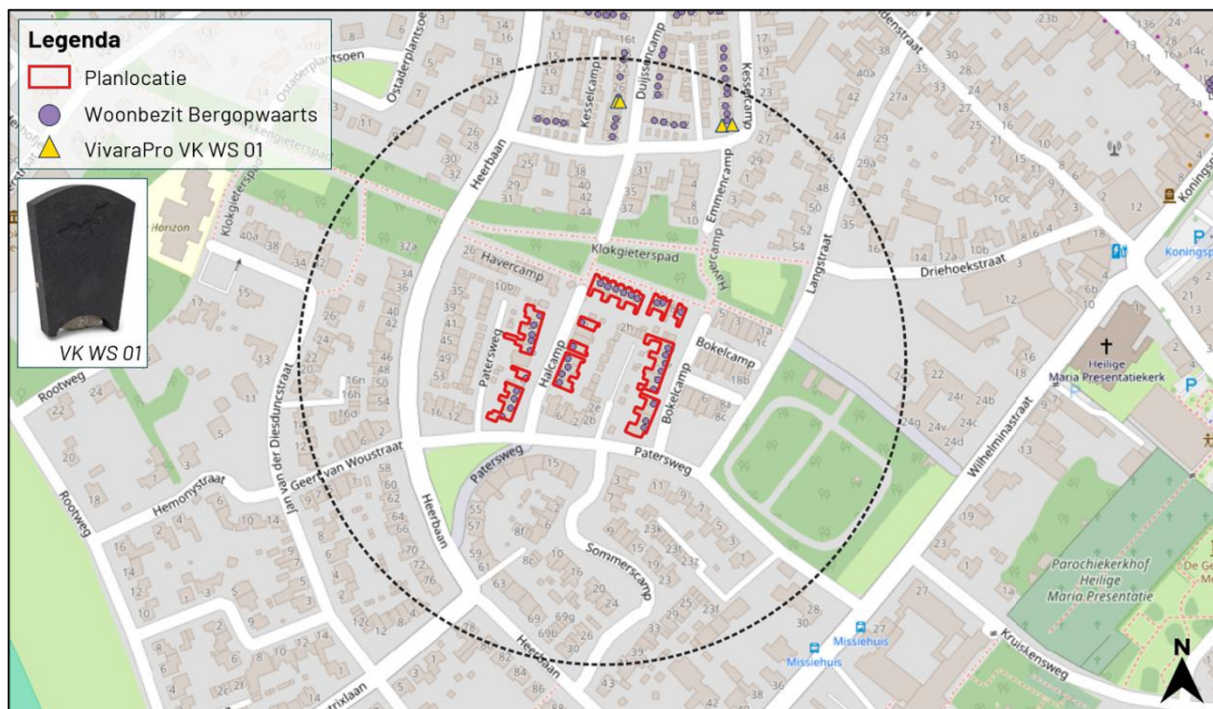

Figuur 2. Overzicht van de locaties van de tijdelijke voorzieningen voor de huismus. In de omgeving worden in totaal 2 voorzieningen van het type VivaraPro NK MU 06 of vergelijkbaar geplaatst.

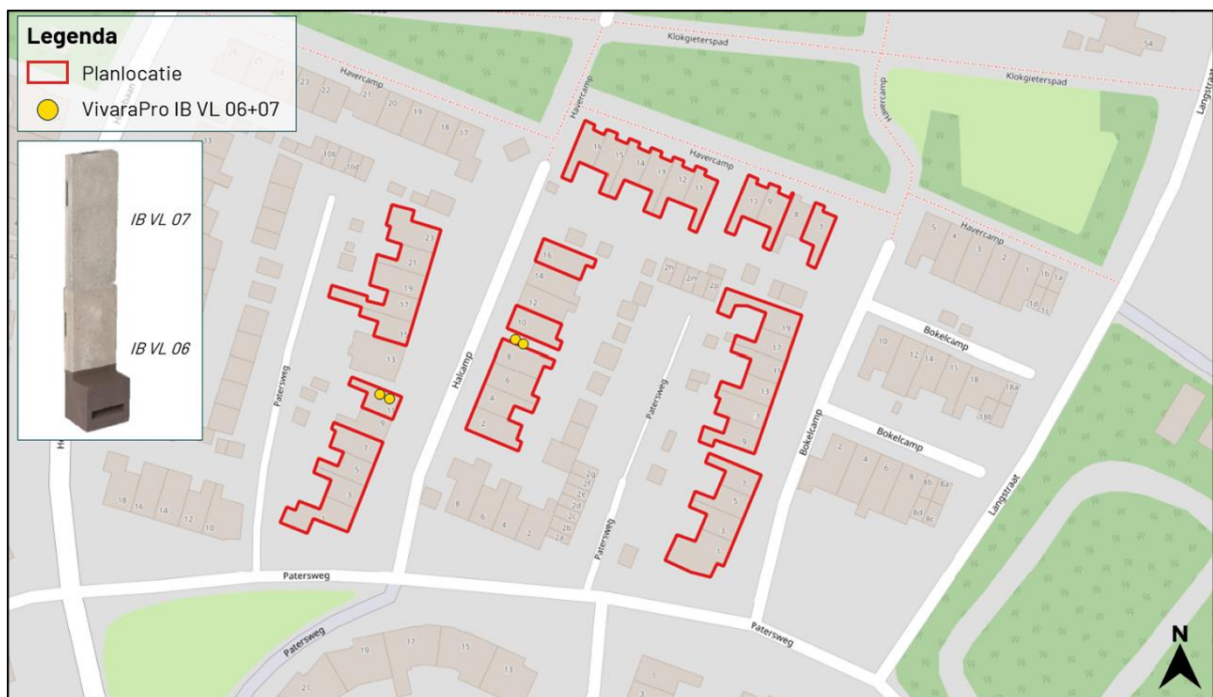

Figuur 3. Overzicht van de permanente voorzieningen voor de huismus, waarbij er in totaal twee kasten van het type VivaraPro IB MU 06 wordt gerealiseerd.

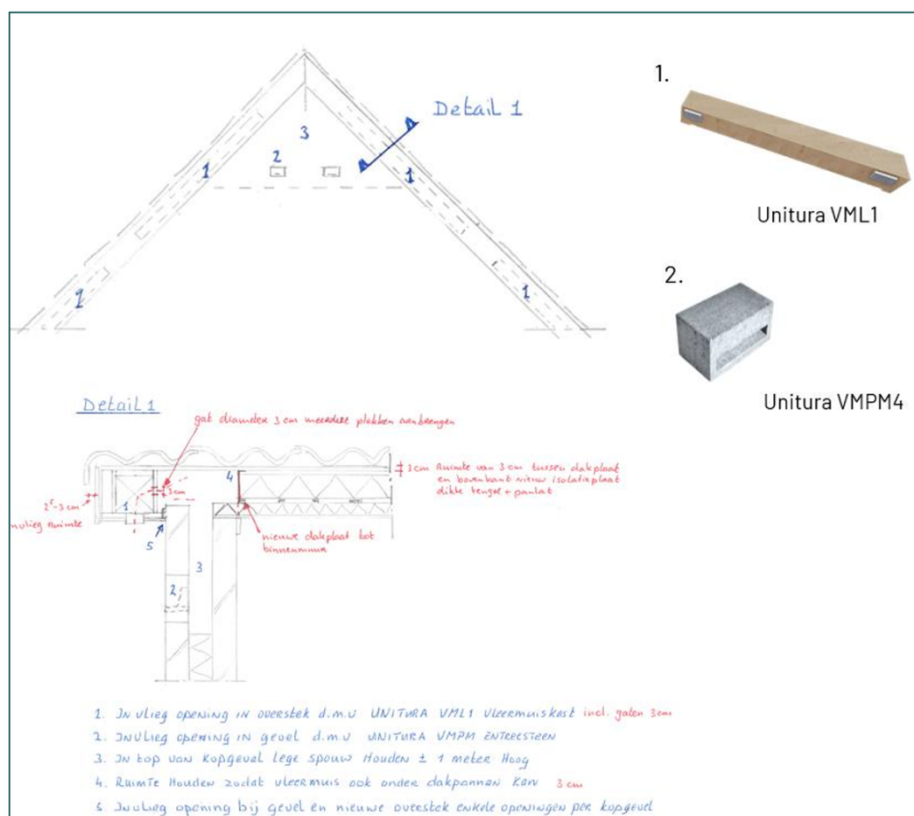
Figuur 4. Overzicht van de locaties van de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis. In de omgeving (binnen 200 meter) worden in totaal 4 voorzieningen van het type VivaraPro VK WS 01 of vergelijkbaar geplaatst.

Figuur 5. Overzicht van de permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis, waarbij in de gevels 4 inbouwstenen van het type VivaraPro IB VL 06+07 worden gerealiseerd.

Figuur 6. Overzicht van de locaties van de tijdelijke voorzieningen voor de laatvlieger. In de omgeving (binnen 200 meter) worden in totaal 4 voorzieningen van het type VivaraPro VK WS 01 of vergelijkbaar geplaatst.

Figuur 7. Detailtekening van de nieuwe situatie aan de Bolcamp 1 te Asten. Er wordt voor de laatvlieger een ruimte onder de dakpannen gemaakt, een ruimte gemaakt in de gevel en ook voorzieningen toegepast in het dakoverstek. Deze worden tevens intern met elkaar verbonden, zodat de laatvlieger zich in pandig kan verplaatsen naar een locatie met een geschikt microklimaat.

Figuur 8: Uitwijkmogelijkheden binnen een straal van 200 meter voor de laatvlieger.

Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten		
Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/504859	
Naam initiatief	renovatiwerkzaamheden aan diverse woningen aan de Halcamp e.o. te Asten	
vergunningsperiode	voor de periode van 01 september 2026 tot en met 31 december 2030	
Vergunninghouder	.....	
Naam aanvrager	.....	
Adres	.....	
PC-Woonplaats	.....	
<u>Gegevens werkzaamheden:</u>		
Contactgegevens uitvoering natuurvrij maken	.....	
Telefoonnummer	.....	
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden	.....	
Telefoonnummer (vast)	.....	
Telefoonnummer (mobiel)	.....	
Contactgegevens ecooloog betrokken bij uitvoering	.....	
Locatie(s) werkzaamheden	.....	
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen	.....	
Datum start werkzaamheden	.....	
Overzicht planning werkzaamheden	.....	
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1